

TEDNIK ZA FIZKULTURO

UREDNIŠTVO IN UPRAVA TAVOR, TELOVADNI DOM - LJUBLJANA
Tel. 33-85 - Ček. rač. uprave 16.416

LETO II. IZDAJA FIZKULTURNA ZVEZA SLOVENIJE STEV. 23

IZHAJA REDNO VSAKO SREDO MESEČNA NAROČNINA DIN 12.— Rokopisi se ne vračajo

Zoran Polič:

NOVA POT V FIZKULTURI

Za nami je leto dni dela, so začeli poizkusiti v obnovljanju oz. ustvarjanju fizikturnega življenja in so razne prireditve (naštop v Ljubljani, 1. maj, Tilova šafeta), ki predstavljajo zunanji izraz novega življenja v naši organizaciji. Mnogo smo v tem času preizkušali novega — v mnogočem smo tudi uspeli, toda prvotno so poedini in društva mnogo gradili na starem, naj si bo društvenem ali na klubskem življenju. Prav to drugo dejstvo je večkrat zametlo pravi pogled na stvar, nas je oddaljilo od naših konkretnih nalog in nas zapegljalo na kriva pota. Se danes obtožajo društva, ki se ne morejo otresti svojega starega klubaštva, oziroma novo ustanovljena društva žaljejo. Pod vplivom poedinih skupin iz starega fizikturnega življenja na pota nezdravega klubaštva. Po poedinih društvih se zbirajo ljudje iz bivših klubov in se ljubosumno zapirajo v krog starih znancev, ter s tem pokazajo kako napačno razumejo pretek s starim življenjem. Mi pa nismo ustanovili novo fizikturno organizacijo zato, ker nam pač klubi po svojem obsegu ali vodstvu niso bili všeč, ali ker smo morda hoteli za vsako ceno mesto starih društev nekvaj novega. Ne, mi smo hoteli novo fizikturno organizacijo predvsem zato, ker nam ni ugajala stara vsebina, ker staro klubaštvo in neenotnost organizacije ni bilo v skladu z mogočno vseljensko enotnostjo, ki jo je ustvarila narodnoosvobodilna borba, ker je bila stara telesna vzgoja privilegij nekaterih, mi pa smo hoteli splošno, ves ljudsko telesno vzgojo, ker je bila stara telesna vzgoja večkrat predmet trgovine in izkoriščanja, mi pa smo hoteli, da postane sredstvo za dviganje obrambne moči, za usposabljanje k višjim obarbitvam, za gojitev medsebojne povezanosti in moči. Evo, zato smo ustvarili novo organizacijo.

Nova fizikturna organizacija sicer črpa načine svojega dela, namo tehnično iz življenja v preteklosti, toda to je le skromen del njene vsebine. Glavni del je bilo novo, je množičnost, je vsestranost, je skladje s splošnim javnim in političnim življenjem, o čemer vsem smo že toliko govorili, kar pa še ni povsem ali pa ponekod vplah ni zaživele.

Mi hočemo biti obrambna organizacija svojega ljudstva, torej njegova organizirana moč. Zato je potrebno okrepiti in širiti organizacijsko povezanost in dvigati njeno skupno moč. K pivemu smo pristopili, ko smo pritegnili večino naše mladice in ko je mladina prevzela vodilno vlogo v organizacijskem delu. Toda s samim tem naloga ni v celoti izvršena. Ogromno število delavstva, kmetov in nameščencev je danes še izven naše organizacije, še ne uživa koristi zdravne telesne vzgoje, ni vključeno v našo organizirano obrambno rilo. Res je, da smo poizkušali tudi med njimi svoje delo, toda ni rodilo zaželjenega uspeha. Kje so vzroki? Predvsem v prevelikem poploševanju naših metod dela, v šabloniziranju organizacijske strukture, v nepravilnem pristopu k propagandi, enostavno v neupoštevanju zakonitosti današnjega življenja, kateremu je prav ljudstvo, so prav delavci in kmetje s svojo borbo postavili nove osnove.

Posledice nezdrave klubaške preteklosti te nam danes kažejo predvsem v našem nogometu. Kaj po vrsti si sledje incidenti na igriščih, surovosti igralcev in nepravilni posegi gledalcev. Igralci prečesto pozablajo, da je nogomet prav tako fizikturna panoga, ne pa prilika za debna obrambavanja, vodstva tekem prevzemanje vse prečesto v roke sodnika, ki že s prvimi odločitvami pokažejo svojo pristranost in zato tudi ne morejo imeti igre do konca trdnost v noke in gledalci ne vodijo računa o potrebnem do tojanstvu človeka, ki ga mora pokazati danes vsakdo, ki se hoče

kjerkoli javno udeleževati. Zveza se je trdno odločila, da bo tudi v tej sicer lepi in koristni fizikturni panogi v najkrajšem času napravila popoln red. V nobenem primeru ne moramo dopustiti, da bi nedisciplinirani in surovi izpadi v nogometu umazali sliko pravega fizikturnega in prave, vzgojne ter koristne fizikulture.

Da pramočno nastale težave, je nujno potrebno, da poiščemo novih možnosti, novih poti, po katerih bomo vzbudili splošno zanimanje za naše delo in tudi dosegli nadaljnje materialno vključevanje v naše vrste. Najvažnejša pot, ki nam jo je nakazal že FISAJ in o kateri smo tudi na naši skupščini govorili, je organizacija aktivov. Toda prav pri organizaciji aktivov ne smemo dela preveč poploševati. Vsak aktiv bo imel svoje posebnosti, natančne udeležbo, v katerem živi, iz katerega črpa svoje članstvo in v katerem se odvija dejansko vse njegovo življenje. Toda prav aktiv bo tisto sredstvo s katerim bomo izpolnili en del svoje naloge, da namreč s pravilno telesno vzgojo odstranjamo kvarne vplive poklicnega dela. Zato se mora pričeti pravo tekmovanje za ustanavljanje aktivov. V mestih bodo aktivni fabriki, zdravstvenih ustanov, železničarjev, poštarjev, prosvetnih delavcev itd., morali postati gibal za nadaljnji razvoj fizikturne organizacije in isto bodo vršili na deželi aktivni poedini vasi, naseli, zadrug ali večjih mestev. Ker bodo podani pogoji, se morajo aktivni čimpreje spremeniti v prava društva (s čemer bomo dobili nov, pravi značaj naših bodočih društev), druge pa nadaljevati svoje delo kot sestavni del že obstoječih društev.

Ko pozivamo k ustanavljanju novih in novih aktivov, pa seveda ne mislimo na neorganizirano delo. Vsak aktiv mora biti organizacijsko povezan, bilo v društvo, bilo v samo okrožje, kjer v bližini ni nobenega društva. Vsak aktiv pa mora stremeti za tem, da s svojim članstvom redno goji telesno vzgojo. Zato so mu seveda potrebni prostori, orodje in druge naprave. S prostori je predvsem na deželi lahko. Prvi primeren prostor, kjer ne bo posebna škoda, prostor ob potoku, čemisiše ali drugi. Prostori, vse to so kraji, kjer se lahko vsestransko goji fizikultura. Preproste skupne vaje, razne panoge lahke

atletike, igre, odbojka, nogomet, plavanje itd. vse to so panoge, ki jih lahko takoj goji vsak aktiv na deželi in za katere se da hitro vzposobiti vodnike. S prostori bo težje v mestih, kjer imajo društva svoja telovadšča, jih bodo seveda lahko uporabljali tudi aktivni. Če pa društvo prostorov sploh nima ali so premajhni, si bodo morali pomagati aktivni z še nezasedanimi parcelami, deli parkov in podobno. Ti prostori se dajo v izravnem udnajškim delom pripraviti za redno uporabo.

S formiranjem aktivov moramo pričeti takoj, ker prav letošni meseci nam bodo omogočili največji razmah fizikturnega dela, nam bodo omogočili vključiti nove in nove prijatelje zdravega gibanja v naravi. (Nadaljevanje na 2. strani.)

Poziv fizikturnim organizacijam k sodelovanju v „Fizikturnem tednu“

Na osnovi odločitve III. kongresa Ljudske mladine Jugoslavije je določen teden od 1. do 8. junija za Mladinski teden, v katerem bodo mladinske organizacije povečale svoje delo v vseh sektorjih. Zaradi tega se morajo vključiti v to delo vse organizacije Fizikturne zveze Jugoslavije. Pomoč mladinskim organizacijam naj se odraža v prirejanju raznih prireditev, tekem itd.

V Beogradu je 2. junija velik letalsko-športni miting v organizaciji CO FISAJ-a, na katerem sodelujejo piloti JA. V Subotici je nogometna tekma med CFR (Rapid) iz Bukarešte in Spartakom. Takle in podobne tekme naj se prirede po vsej državi v korist organizacij Ljudske mladine Jugoslavije.

Razen materialne pomoči organizacij FISAJ-a, morajo biti še razni članski sestanki in konference, na katerih se bo članstvo seznanilo s sklepi III. kongresa Ljudske mladine itd.

Fizikturne organizacije morajo napraviti načrt za te sestanke in prireditve skupaj z Ljudsko mladino. Vključevanje v spored Mladinskega tedna morajo smatrati naše organizacije za obvezno.

Beograd, 29. maja 1946.
Centralni odbor
Fizikturne zveze Jugoslavije

Armijski general Svoboda za enotno fizikturno organizacijo v ČSR

Minister narodne obrambe armijske general Svoboda se je v svojem govoru v radiu zavzemal za enotno fizikturno organizacijo na Češkoslovaškem.

General Svoboda je v svojem govoru opozarjal na velike uspehe, ki jih je prinesla češkemu in slovaškemu narodu enotnost na vseh področjih od osvoboditve dalje. Ideja skupnosti je zajela vse in zmagala povsod, kjer je šlo za enotnost in vsedrjavne interese. Popolnoma naravno je, da se ni ustravila nič v razbiti in neenotni fizikturni.

Današnja fizikultura mora imeti za cilj predvsem povečano budnost in obrambo naroda, je poudaril general Svoboda. Fizikultura ne sme biti last samo dela naroda, ampak mora postati last vseh ljudskih slojev. Zdrava obrambnost zahteva danes harmonično združenje, pametno in naravno vzgojo z dovršeno fizikulturo. Če hočemo doseči omenjeni cilj, ne moremo zaupati fizikulture raznim organizacijam z nezadostnimi telovadničnimi sredstvi, ampak je nujno, da imamo samo eno organizacijo, ki bi zagotovila izpolnitev tega cilja. Združitev pa še posebno zahteva skrb za obrambo države.

Združenje fizikulture pa je tudi v interesu staršev telovadeča mladine in stvar celega naroda in armade, ker od tega v znanj meji zavisi obarbanje ideje enotnosti naroda, ojačanje in zagotovitev obrambe države. Verjamem, da bomo navdušeni vsem zaprekam našo fizikulturo zedinili, ker verjamem v razodnost, poštenost narodno in državno zavednost našega ljudstva.

Svoj govor je zaključil z besedami: V interesu obrambe države in republike prosim vse Sloake, pripadnike DTJ, Orla, FPT, Junake in vse športnike, da bi iskreno in hitro zedinili našo fizikulturo. Zgodovina bo nekoč ocenila vašo dobro voljo in rekla o nas, da smo bili pravi ljudje na pravem mestu.

Nekaj misli o finančnem vprašanju

Finančno vprašanje je danes gotovo eno perečih v naši fizikturni organizaciji. V zvezi s problemi, ki nastajajo ob tem vprašanju se je jasno dokazala ozkost lokalpatriotizem in stara miselnost nekaterih fizikturnih društev. Redno plačevanje določenih organizacijskih prispevkov, članarine, vpisnine, odstotkov od izkupička prireditev in drugih dajatev nekateri naši tovariši ne smatrajo kot svojo moralno obveznost, od katere ima korist celotna organizacija in njeni višji forumi, zlasti okrožja, katerim je ta vir dohodka pravzaprav edini, ki naj omogoči njihovo redno administrativno in tehnično poslovanje. Zanimivo je stališče nekega fizikturnega društva na Štajerskem, ki je plačalo vpisnino in članarino za 24 svojih članov in sicer za aktivne igralce nogometa. To je prav gotovo značilen primer starega pojmovanja in izpade taka dajatev kot nekakšna verifikacija od prej.

Ravno kar se tiče vpisnine in članarine društvenih članov je značilno še drugo dejstvo, da so se namreč pri tem pokazala kot najbolj redna in disciplinirana ravno podeželska društva, kakor sta n. pr. F.D. Rakek v ljubljanskem in F.D. Teharje v celjskem okrožju. Obe društvi sta že davno poravnali vpisnino in članarino tako za dru-

štvo kot za vse članstvo, dočim mnoga bogatejša, zlasti mestna društva tega še niso storila.

Nekaj podobnega se je zgodilo pri nabiralni akciji v okviru fizikturnega tedna. Podeželska društva so zbrala mnogo več kot bogata mestna društva, ki so se izgovarjala, da so dobila znake prepozno, čeprav so bili znaki razdeljeni v mestih prej kot pa na deželi. In vendar so bila ravno ta društva tekem zime toliko sposobna in iniciativna, da so si z zabavnimi prireditvami in plesi (večsah do zore) nabrala deset ali celo stotisoče, kateri so šli v njihov žep. Ko pa je bilo treba posvetiti finančni akciji, ki je bila namenjena v korist skupnosti, je ta njihova iniciativnost in sposobnost popolnoma odpovedala.

Vse osnovne enote, fizikturna društva in aktivni, si morajo danes biti na jasnem, da je tudi redno plačevanje določenih dajatev katerikoli višina je bila določena na skupščini FISAJ-a in je enotna v vsej FLRJ, eden od činiteljev, ki utrjujejo fizikturno organizacijo, biti si mora na jasnem, da se mora finančno vprašanje naše fizikturne organizacije reševati načrtno, sistematično in nesebično, ker bomo tudi s tem razvijali in utrjevali njen nesebični in ljudski značaj.

Jože Šturm

Velik letalski miting v Zemunu

Na športno letalskem mitingu, ki je bil v nedeljo 2. junija na zemunskem letališču, je bilo okrog 30.000 gledalcev, ki so z zanimanjem sledili držnim podvigom jadralscev in letalcev. Poleg predstavnikov ljudske oblike so bili na mitingu tudi člani generalštaba Jugoslovanske armade in večje število višjih in nižjih oficirjev.

Miting je otvoril generalni sekretar FISAJ-a tov. Miro Kreačič, ki je poudaril veliko važnost te prireditve. Med drugim je rekel:

Športno letalstvo v Jugoslaviji pred vojno, je bilo razvito vemo v neštetih mestih. Z njim so se bavile samo majhne skupine ljudi v aeroklubih. Takrat je bilo športno letalstvo umatrano samo kot pravica in zabava imovitih slojev in ni imelo tako v praktičnem delu kot v svojih nalogah nobenih višjih ciljev in nobene zaveze s širokimi ljudskimi množicami.

Jasno je, da te je po osvoboditvi domovine začelo gledati na to fizikturno panogo popolnoma drugače, kot se pač gleda na vsa ostala vprašanja kulturnega, fizikturnega in družabnega življenja našega ljudstva.

Športno letalstvo je s svojimi raznimi stopnjami, začelši z gradnjo modela, letov jadralskih letal, padalstvom pa do letenja z motoriziranimi letali, v svojem bistvu mnogo več kot šport. Te panoge razvijajo pri mladini od prvega trenutka dalje velik smisel za konstruktivnost in oni utvarjalni duh, ki dandanes spojnjuje in nosi našo mladino z nevidno močjo, oni ustvarjalni duh, o katerem je na mladinskem kongresu v Zagrebu govoril tov. Tito. Z grajenjem modelov, letenjem na jadralskih letalih in na motoriziranih letalih, spoznava naša mladina principe tehnike, aerodinamike, meteorologije, se spoznava z delom motorja, brez česar si danj ne moremo zamisliti pokolenja, ki je predano in z zanosom gradi našo ljudsko republiko ter jo vodi do popolnega procvita.

Doseči, da naši mladi tovariši in tovarišice vodijo jadrarno in motorno

letalo in sračejo s padalom pomeni, razviti pri njih zaupanje v svojo moč, občutek neprestanega nadvladovanja narave in občutek najbolj zdravega veselja. To pomeni razviti množično športno letalstvo, to pomeni izobraziti našo mladino, da bo nekoga dne naša dežela dobila mojstre v tehniki, konstruktorje in iznajditelje, naša armada pa dobre in pripravljene palce, pilote in drzne čuvarje našega neba.

LET JADRALNEGA LETALA „UTVA“

Nato je sledil spored, katerega prva točka je bilo letenje jadralskega letala domače konstrukcije »Utvaa. Za tem je letalo potegnilo v višave brezmotorno letalo poljke konstrukcije tipa »Orlik«, katerega krila merijo 14 m.

Nato so poskušali model letala. Nefrejš brezmotorne potem na motorne. Končno so spustili še model, katerega vijak je gnil benzinški motor. Na veliko presenečenje gledalcev, se je s tega modela vrstilo majhno rdeče padalo, ki se je avtomatično odklopilo od modela.

Sledilo je prikazovanje startanja jadralskih letal brez pomoči motornih letal. To se izvede z gumijasto vrvjo, ki jo skupina mladincev močno nateguje. Ko je vrv dovolj nategljena pa se odmaknejo ovire, ki preprečujejo vzlet, nato se letalo bliskovito dvigne.

AKROBACIJE LETAL

Na letalu za akrobacije je nato letel vojni pilot Jugoslovanske armade podporočnik Franjo Goček, katerega drzna izvajanja so gledalci navdušeno občudovali. Za njim je vzletel štomovik. To je namrečno letilo z zelo močnim motorjem, ki ga uporabljata za razne akrobacije. Vse njegove važne dele ščiti močan jeklen ošplet, tako da se ga ne more poškodovati strojniki, včasih pa niti z lahkim topom. Letalo je vodil poročnik Ančič, ki je s »kim letalom izvedel nešteto uspešnih nalog na fronti v Sremu.

Za zaključek je bil prirejen letalski krst. Letalo je veliko število udarnikov beograjskih podjetij in ustanov, mladine in fizikturnikov, s čemer je bil miting uspešno zaključen.

Zoran Polič:

Nova pot v fizikulturi

Nadaljevanje s 1. str.

Z naraščanjem aktivov bo narasla potreba po kadrih. Tudi v tem vprašanju se mora odnos društva in poedincev bistveno spremeniti. Večina društev se zadovoljuje s tem, da ima za e dovolj vadiateljev. Večina vadiateljev se zadovoljuje z znanjem, ki ga imajo še iz preteklosti. Vse to je napačno. Društva se ne smejo zapirati v svoj krog, med njimi ne sme biti nezdrave konkurence, temveč nasprotno, mako društvo mora stremeti za tem, da usposobi čim več kadra, da ustanovi čim več aktivov in jim pomaga, da tekmujejo v dvigu števila članstva, števila vadiateljev, števila aktivov in v doseženih uspehih. Poedinci — vadiitelji pa se ne smejo zadovoljevati s sedanjim znanjem. Prav to nas lahko zavaja na napačna pota, nas čisto sili, da vozimo po starih tirih in s tem škodujemo samemu društvu in organizaciji v celoti. Krivda vadiiteljev je, da so te nekatera društva spremenila po nekaj dneh obstoja v stare nogometne klube, krivda vadiiteljev je, če se del članstva ne more vživeti v nove prilike in še vedno živi v duhu starega društvenega dela, krivda vadiiteljev je, če delo v društvu ni organizirano, sistematično in uspešno, krivda vadiiteljev je, če se na raznih tekmah predvsem nogometnih, pojavljajo izpadi poedincev, ki v nobenem primeru ne morejo delati čast društvu in celotni organizaciji. Evo, za vse to nosijo odgovornost naši kadri. Vse to bodo pa lahko odpravili, če bodo vneli v društvo novega duha, duha pravega fizikulturnika. Za to pa je predvsem potrebno znanje, tako v fizikulturnem delu, kakor tudi v splošnih življenjskih pojavih. Tečaj, ki jih prireja Zveza, ali pa sama društva, morajo biti zato bolj obiskovani, obiskovani z večjo ljubeznijo in z večjim zaupanjem.

Tudi propagandni fizikulturnega dela še nima svojih pravih oblik. Ne zadostuje samo pisana beseda ali morda film. Potrebna je propaganda s prikazovanjem dela, naporov in tudi uspehov. Potrebna so predavanja, potrebna je kratka beseda na zborih volivcev, na sindikalnih sestankih in zborih mladine, potrebna je pomoč študentov in drugih propagandnih sredstev. Pravilno moramo v ta namen pripraviti tudi zlete in izlete. Vsako priliko morajo uporabiti društva in aktivni, da pohite v kraje, kjer fizikultura še ni razvila, da tam nastopajo, pozivajo na tekme in s tem vzbudijo zanimanje.

Pred kratkim smo uvedli tekme v ljudskem peteroboju. Toda ta stvar še nima prave širine. Se vedno dopuščamo, da nas vežejo stare oblike tekem, da ne teknujemo brez posebne predpriprave, brez sodnikov in naprav. Panoge ljudskega peterobja bi bile izbrane tako, da ni treba nobenih posebnih priprav niti naprav. Zato lahko priredi tekme vsaka vas, in jih vodi vsak mladinec, delavec ali kmečki fant. Pomen ljudskega peterobja je važen, njegova vloga v propagandi fizikulture velika in ne bi bilo prav, če bi ne uspeli zaradi neklih nepravilnih predodgovov do novih oblik dela, zaradi nesmiselnega formalizma tam, kjer je potrebna sproščenost in dopustna manjša točnost, zaradi nezaupanja v iniciativnost mladih fizikulturnih kadrov. Čim bomo tako zastavili delo, bodo takoj nastali pogoji za ustanovitev aktivov, katerim pa moramo biti dobri vodniki in učitelji, ter jih, če le mogoče, opremiti z najpotrebnejšim materialom. Evo, to je način propagande, ki bo rodil velike uspehe. S takim načinom dela pa se bomo tudi izognili nezdruženi specializaciji, ki še vedno grozi, da bo bistveno oslabil zaželjeni uspeh v fizikulturnem delu. Ne moremo in ne smemo dopustiti specializacije mladini, ki prvič vstopi

na telovadišče. S takim načinom ne bi prav nič koristil omenemu zdravju, pa tudi ne bi ustvarjali prav nobenih rekorderjev. Sistematična, redna in splošna vadba je pot do vrhunskih rezultatov, ne pa takojšnje igralkanje s posameznimi panogami, ko še niso ustvarjeni nikakršni splošni pogoji za uspeh.

Po vsem kar smo gori ugotovili, moramo radi jasnosti ponovno poudariti, da se sama tehnika v fizikulturnem delu, torej da se način gojitve poedinih panog ni bistveno spremenil. Pojavljajo se novi načini izvajanja (teka, koka, metanja orodja, itd.), toda to v nobenem primeru ne vpliva na drugo plat našega dela na vsebinsko in organizacijsko. Ta je v celoti nova in mora postati nova tudi v praksi. Zato moramo odstraniti stare napake, otresti se stare mi-

selnosti, pozabiti na ozkost starega društvenega in klubskega življenja in postati re — fizikulturniki.

Fizikultura danes ni več samo stvar poedincev. Z zmago Narodnoosvobodilnega gibanja je postala splošna, ljudska oblika. O tem govori naša Ustava, govori zakon o ljudskih odborih in to kaže velika pozornost, katero ji izkazujejo vsi organi oblasti. Zaščita, ki jo daje ustava fizikulturi in naloge, ki jih imajo v zvezi s tem naši ljudski odbori, so najmočnejše jamstvo, da se bo naša organizacija lahko razvijala, toda samo, če bo tudi po svoji vsebini odgovarjala duhu novega življenja, duhu naše ustave, če bo izpolnila naloge, zaradi katerih jo ljudstvo želi, ji z ustavo in zakonom jamči pravice in zaradi katerih jo tudi vključuje med svoje najpotrebnejše in najmočnejše organizirane skupnosti. Izlazimo se zato z razumevanjem novega časa in novih nalog ter resnično postanimo organizirana obrambna sila našega ljudstva.

O taktiki pri teku

Vsaki tekač ve, da ni uspeh teka vedno odvisen samo od njegove telesa ne sposobnosti ampak tudi od tega, kako zna te svoje telesne sposobnosti med tekom kar najbolj racionalno izkoristiti. Predvsem mora vsaki tekač paziti, da se prehitro ne izčrpa, ter mu navadno eventuelni naskok, pa če je še tako velik, do cilja ne zadostuje in ga drugi tekači, ki so svoje moči izrabljali pametneje, prehite neposredno pred ciljem.

Na drugi strani pa tekač tudi ne sme izrabljati svojih sil prepočasni in štediti vse svoje moči za zadnji del proge, ker dostikrat, kljub temu, da na koncu teče zelo hitro, svojih nasprotnikov ne more več prehitevi. Obstojata torej dva problema, na katera mora tekač polegati pri teku vso pažnjo, če hoče, da bo svoje sile izrabljal koristno in da bo v trenutku dosegl tisti uspeh za katerega je sposoben.

PREHITER ZAČETEK

Največja napaka vsakega tekača, ki jo navadno največkrat zagreše začelniki, je prehiter začetek teka. Vzrok temu je navadno prevelika častihlepnost tekača, presenjevanje svojih moči ali pa napačno pojmovanje o pravilni taktiki. Vsaka taktika se mora v prvi vrsti in predvsem opirati na fiziološke pogoje tekmovalca in šele potem na njegove želje in preditave o sposobnosti. Veliko vlogo pri taktiki igra vsekakor vrsta tekmovanja. Tekli bomo drugače na prvenstvenem tekmovanju, kakor na manjšem tekmovanju. Pri prvenstvenih tekmovanjih stremi tekmovalc navadno za tem, da doseže prvo mesto, ne glede na čas, ki ga bo potreboval za tek. V nasprotju s tem pa si pri manjših tekmovanjih tekač zaida nalogo, da izboljša svoj najboljši uspeh v časovnem pogledu. V tem slučaju se taktika seveda razlikuje od one, če tekač stremi samo za tem, da doseže prvo mesto. O taktiki, ki se nanaša na ta vprašanje, ne bomo razpravljali, ker je vsakemu posamezniku več ali manj znana in se o njej od primera do primera vsakdo sam odloči. Važnejša za nas je taktika, ki temelji na fizioloških principih, ta pa je vedno ista in se ne menja od primera do primera.

ENAKOMERNI TEK JE NAJRACIONALNEJŠI

Vse dosedanje znanstvene ugotovitve soglašajo v tem, da človeški

organizem najlažje prenaša velike napore taktat, kadar deluje enakomerno. Tudi v praksi se je to pravilo do sedaj vedno najbolje obneslo. Dokaz za to vidimo v taktičnih najboljših tekašev na svetu, katerih »tajna« je, da tečejo vso progo v kar najboljšem enakomernem tempu.

Oglejmo si sedaj taktike za porazne dolžine teka. Za sprint, to je za teke od 100 do 400 m velja načelo, da ne velja zanje nobena taktika, drugače rečeno to pomeni, da je treba teči samo z eno taktiko in ta (teči je treba od začetka do konca kar najhitreje! Vsako razdeljevanje proge na dele, v katerih bi tekač hitreje ali počne te, samo škodi končnemu uspehu pa tudi tekaševemu organizmu. Najdejalne je, da tekač ve s kolikšno hitrostjo je sposoben preteči določeno razdaljo. S to hitrostjo potem začne teči na tekmovanju in teče do konca teka. Če mu v končni bojni ostane še kak sil za porušev, bo to seveda izkoristil, toda samo na

Mladina je v svojem tednu posvetila en dan fizikulturi

važnejših tekmah, dočim bo na manjših važnih rajši štedil sile za pozneje.

TEK NA SREDNJE PROGE

V tekih na srednje proge je taktika v osnovi ista. V teku na 800 m si n. pr. tekači razdelje progo v pogledu taktike na dva, tri ali več delov. Pri tem morajo stremeti, da tečejo čim večji del proge v enakomernem tempu. Za naše tekače je najprimernejša taktika, da tečejo prvih 400 m v času 60 sekund, obdrže ta tempo teka še naslednjih 200 m, teko da pretečejo 600 m v času 1:30 in nato preidejo v finiš. Kolikor sekund jim uipe preteči zadnjih 200 m hitreje od ostalih že pretečenih, toliko bodo tekli na 800 m pod 2 min., kar je za naše prilike že prvovrsten uspeh. To je v vsakem pogledu najboljša taktika, ker ne more niholi odpovedati. Isto velja tudi za 1500 m, samo da tam odloča o rezultatu zadnjih 300 m, dočim je prve tri kroge po 400 m treba na vsaki način teči enakomerno. Za naše prilike izvirsten rezultat na tej progi je točno 4 minute. Povprečno mora preteči torej tekač en krog, da doseže ta rezultat, v 64 sekundah in zadnjih 300 m v 48 sekundah. Kolikor sekund bo tekač, ki je pretekel prve tri kroge v povprečnem času 64 sek., pretekel zadnji del proge v manj kot 48 sek., toliko bo tekel pod 4 minutami.

Prav isti princip velja tudi pri tekih na dolge proge, izjema je le v tem, da je pri tekih na dolge proge prvi krog pretečen nekoliko hitreje kot ostali, nato pa je do zadnjega ali predzadnjega, ko se tempo teka v finišu zopet popeši, vseslozi enakomeren.

To so osnove taktike za vse teke, ki se jih priluzujejo najboljši tekači na svetu in po katerih se bo po svojih sposobnostih ravnal tudi vsaki drug tekač, ki bo izpremenil samo osnovno hitrost, v vsem drugem pa se bo držal teh navodil. V. Z.

Osnove crawla

Najhitrejši način plavanja, ki ga poznamo, je crawl. Zanimivo pa je, da ga niso izumili športni učitelji, pač pa so se ga naučili od avstralskih plavalcev. Jedro crawla je staro. Iz slik na grških in egipčanskih vazah lahko sklepamo, da so tudi oni gojili ta način plavanja. Kravljati se pravi plezati ali plaziti se po vodi. Delo z rokami je podobno gibanju sprednjih nog pri štirinožnih živalih. Četudi je delo rok čisto naravno, vendar se ga ni tako lahko naučiti.

Začetnikom dela vselej preglavice delo z nogami, ki mora biti

mehko, kratko, enakomerno in vztrajno. Plavalci se hitro utrudijo — to pa zato, ker uporabljajo le mišice na nogah, namesto da bi pritegnili k delu tudi velike mišice na spodnjem delu trupa. Če se crawl poučuje pravilno, tedaj ni prenaporen, lahko ga plavajo že najmlajši otroci.

Začetnik mora dobiti najprej čut za visoko in iztegnjeno lego ob gladini vode. Ta lega naj bo taka, da gleda iz vode del pleč in del kopalnih hlačk. Plavalec gre k robu bazena, kjer se energično odrine od zidu in drsi po vodi iztegnjen. Nato prične z gibanjem nog. Najprej tako, da se z rokami drži za rob bazena, nato z žogo v rokah, končno brez žoge. To je treba vaditi več tednov.

Kakšno naj bo delo nog? Gibati jih moramo z velikimi mišicami, ki vežejo trup s stegni. Kolena morajo biti mehka, tudi nožni sklep je mehak, stopala sama pa so tako zaobrnjena, da kažejo pete na ven, palca sta skoraj skupaj. Strigi nog ne smejo biti preveliki, peta pride kvečjemu 30 cm pod vodo in zopet le tako visoko, da komaj pogleda čez vodno gladino. Da se doseže čim večja hitrost, je važno, da opišemo pri vsakem udarcu z nogo majhen krog v smeri na ven. Ta krog se konča v trenutku, ko pride peta na vodno gladino.

Ko obvlada plavalec delo z nogami vsaj tako dobro, da preplava v iztegnjeni legi (roki v vzročeni) kakih 25 metrov, tedaj šele lahko začne z delom rok. Potegi z rokami morajo biti močni in izdatni. Ko je poteg končan, t. j. ko se pri-

kaže komolec iz vode, tedaj je treba mišice sprostiti. Le tako se za trenutek odpočijejo in se lažje napolnijo s svežo krvjo. Pri dobrem plavalcu delujeta roki pod vodo energično, nad vodo pa nekako leno oz. mehko.

Posebno pažnjo mora začetnik polegati dihanju. Plavalci gredo v plitko vodo, kjer pokleknejo in se oprejo z rokami ob tla. Voda naj jim sega do brade. Tako se pričnejo vaje v dihanju. Ko so glave zunaj, vdihnejo skozi usta, nato pa povsijo glave pod vodo in izdihnejo skozi usta in skozi nos. To je treba vaditi vsako uro po sto in še večkrat. Ta vaja je koristna tudi za oči, ker se nekateri boje pod vodo gledati.

Ko je plavalec že več dihanja v vodi, ko obvlada delo nog, ko obvlada tudi že del rok, tedaj šele se mu bo posrečilo združiti vse gibanje v harmoničen crawl. Napačno bi delal, ko bi hotel sedaj spriniti na 50 ali več metrov! Začetnik mora začeti s počasnim plavanjem, in sicer na 100, 200 in 300 metrov. Šele, ko je plavalec pridobil osnovno znanje, sme začeti z rednim treningom za dosego hitrosti in vztrajnosti.

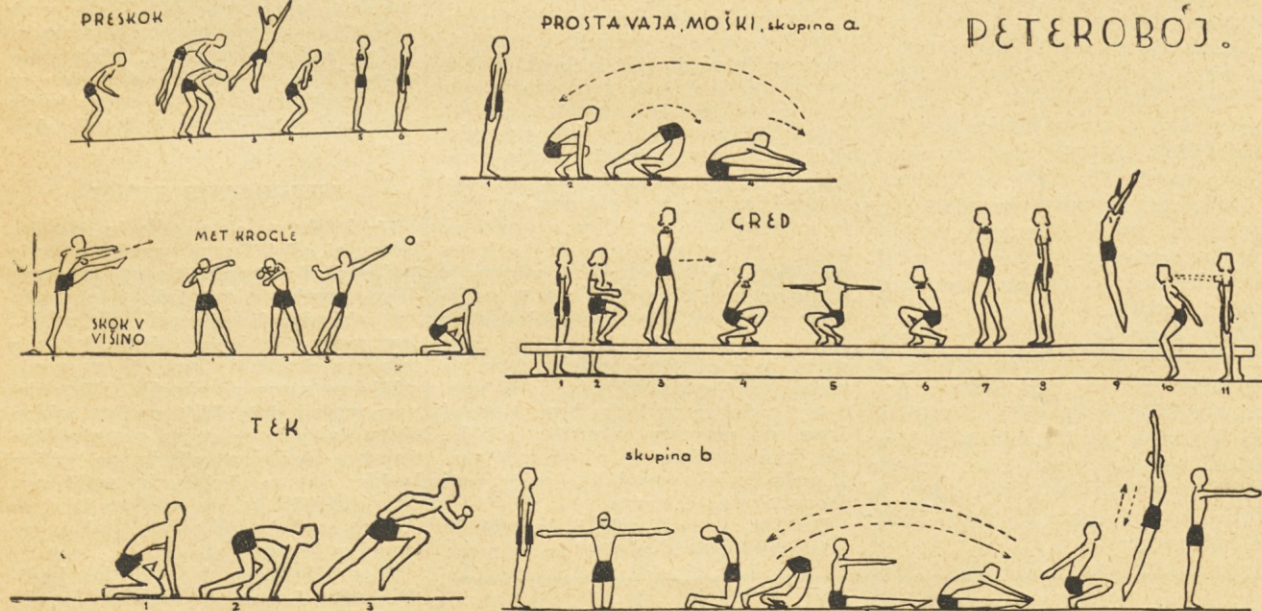
Bojazen pred nastopom

Splošno je znano, da zapadejo osebe, ki morajo javno nastopati, neki vrsti bojznosti, kar pa ni primeren izraz. Običajno je v rabi beseda »trema«, ki najbolje opiše tisto čudno notranje razpoloženje, katero občuti odrski igralec, govornik, športnik na startu itd. Vir treme je vedno isti: nek nerazumljiv strah pred javnostjo, pred nastopom, pred prvim startom. Mnogokrat doseže ta strah že dosti prej vrhunc in se izraža, kakor je pač dotični živčno močan, v večji ali manjši razdraženosti, ki tekmovalca zelo moti. Po prvem startu, metu ali skoku ta živčna razdraženost hitro pojema in dostikrat popolnoma mine. Značilno je, da je posameznik bolj podvržen tremi, kot n. pr. tekmovalc v štafeti ozir. v moštvu in od teh imajo običajno tekači v kratkih štafetah večjo tremo, kot oni v daljših. S čisto psihološkega vidika vpliva na duševno razpoloženje tudi nasprotnik ali pa značaj prireditve. Vsekakor je trema senčna plat športa, vendar je tudi tu neka izenačujoča pravica, kajti trema je splošna in ne izključuje ne prijatelja, ne nasprotnika.

Dogodi se, da se športniki, ki živčno ne prenesejo tega čudnega duševnega razpoloženja, popolnoma odrečejo športu, vendar so taki primeri zelo redki. Tak primer je n. pr. W. Schärer, znani švicarski tekač, ki je na olimpijadi v Parizu l. 1924. zasedel na 1500 m za Nurmijem 2. mesto in je bil to glavni vzrok, da je dal tekališču slovo.

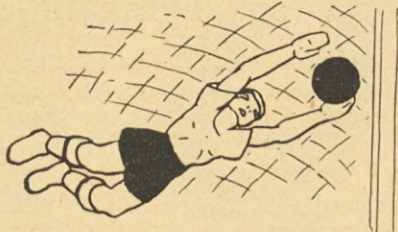
Ljudje brez startne treme so zelo redki. Posebno znan primer hladnokrvnega športnika pred mnogimi leti je bil Estonec Klumberg. Na neko važno mednarodno tekmovanje je prispel kot kak sprehajalec, kateremu se nikamor ne mudi. Prijel in vrgel je kopje, ki se je započilo 55 m daleč, takoj nato je počasi odšel na mesto, kjer se je skakalo v višino in skočil 1.83 m, se nato obrnil proti prostoru za skok v daljino in skočil 6.94 m. Nato je absolviral tek za troboj, v katerem je nadmočno zmagal.

Klumberg je bil tudi eden izmed onih maloštevilnih skakalcev, ki skačejo enako dobro z levo in desno nogo. Njegov slog skoka je bil enak skoku divje mačke. Drug lahkoatlet, ki je skakal enako z levo ali desno nogo, je bil Američan Edvard Hamm. Razlika je samo v tem, da si je Hamm pridobil to sposobnost z dolgoletnim trudom, dočim je bilo Klumbergu dano od narave. — Ko je bil star 18 let, je že preskočil 7 m, nestrečen primer pa je zahteval, da si je zlomil nogo, s katero se je odpravil. S previdnostjo ranjenega, ki se ničesar tako ne boji kot ponovitve nezgode, je čuval ranjeno nogo in se postopoma privadil, da se je odgnal z drugo nogo. Preteklo je več let, preden je bil zmožen, da je dosegel 7 m.

Vaje vseljidskega peterobja v slikah

Nogometno prvenstvo Slovenije

RUDAR - OLIMP 3 : 0 (1 : 0)

V četrtek 30. maja je bila na igrišču Svobode v Ljubljani odigrana nogometna tekma za prvenstvo Slovenije med trboveljskim Rudarjem in celjskim Olimpom. Igra ni nudila posebnega užitka. Rudarji so se pokazali kot borbeni enajtorica, medtem ko je moštvo Olimpa le tem in tja predvajalo zadovoljiv nogomet. Trboveljčani so zasluženo zmagali in si priborili prvi dve točki v prvenstvu.

Zaradi naliva pred tekmo se je na igrišču zbralo le okoli 300 gledalcev, ki s predvajano igro niso bili zadovoljni. Tekmo je pravilno vodil sodnik Gvardjančič.

»ZELEZNIČAR« LB. - »OLIMP« 3 : 1 (2 : 1)

Tudi tretjo tekmo so ljubljanski železničarji igrali izven doma, in sicer v Celju. Začetek igre je kazal vse prej kakor na lahek uspeh gostov, toda poznejši razplet dogodkov je tekkel v vidno korist ljubljaničanon, ki so nazadnje več kot zasluženo spravili obe točki. Remizji na ljubo dodajamo še, da doseženi uspeh v številnih ni prava bilanca početka igre, ki je bila posebno po odmoru čisto v rokah zmagovalcev.

Olimp je začel mnogo obetavoče in si je v prvem nalezu že po 15 minutah zagiral vodilni gol. Pozneje pa je vse vidneje popuščal.

Moštvi sta nastopila v naslednjih sestavah:

Železničar. Razbornik I., Sočan D., Aljančič, Sočan V., Pilej, Košenina, Štadler, Brodnjak, Razbornik II., Cesar, Sebenik.

Olimp. Macuh, Čebular, Koželj, Koradžija, Trnovšek, Pasero, Cocej, Poljnek, Čoh, Čater, Vendlin.

DOL. LENDA VA - RUDAR 3 : 1 (2 : 0)

V Dol. Lendavi sta odigrali prvenstveno nogometno tekmo moštvi Lendave in Rudarja iz Trbovelj, v kateri je uspelo domačim dobiti že tretjo zmago in ostati na vrhu tabele. Tekma je bila odigrana v zelo hitrem tempu, z veliko borbenostjo in požrtvovanjem. Vodstvo so dosegli domači že v 10. minuti prvega polčasa, po prostem strelu, ki ga je podaljšalo desno krilo domačega moštva v gol. Rudarji so poskušali s streljanjem iz vsakega položaja dobiti izenačenje, kar pa jim ni le ni uspelo, ampak so v 40. min. prejeli celo že drugi gol.

Tudi v drugem polčasu so do tridesete min. prevladovali domači igralci, ki so v 23. min. dosegli tretji gol. Nato so se razžvele gostje, ki so v predzadnji minuti dosegli častni gol.

STANJE PO ČETRTEM KOLU JE V TABELI NASLEDNJE:

Lendava	3	3	0	0	7	2	6
Železničar Lb.	3	2	0	1	5	3	4
Železničar Mb.	3	1	1	1	4	4	3
Rudar, Trbovlje	4	1	0	3	5	7	2
Olimp, Celje	3	0	1	2	2	7	1

ZAGREBSKA ŠPORTNA NEDELJA

C. F. R. (Bukarešta) - Dinamo 4 : 3 (1 : 2)

V četrtek 30. maja so v Zagrebu gostovali izvrstni rumunski nogometarji in sicer člani C. F. R. iz Bukarešte. V prvi tekmi v Jugoslaviji so igrali 26. maja v Beogradu proti »Crveni zvezdi«, kjer so izgubili z rezultatom 2 : 4. V igri proti zagrebškemu Dinamu so se gosti predstavili v zelo dobri luči. Igrajo moderen nogomet, predvsem pa jih odlikuje hitrost vsakega posameznega igralca. V igri z glavno so pravi mojstri, posebno so nevarni pred golcem. V njihovih vrstah najdemo nekatere stare in znane rumunske reprezentativce, pa tudi nekaj zelo mladih igralcev. Postava Rumunov je bila naslednja: Sadovschi, Ghuritan, Melan, Urechatu, Mari, Tetanescu, Lungu, Mihalescu, Radu, Filotti, Cricitoiu.

Domači Dinamo, ki je bil že drugič poražen v teku starih dni, je nastopil v postavi: Monider, Ettinger, Lojen, Golob, (Rajs) Pleše, Kokotović, Cimermanič, (Beda) Velfl, Reberski, (Golob) Kacijan, Strugar.

Že v začetku so gostje v napadu. V 1. min. je Lojen preprečil z roko pot žoga v mrežo, zaradi tega sodnik žvižga 11 metrovko. Monider sicer odbije žogo, toda v drugi kot in gostje vodijo 1:0. Strelec je bil Filotti. Vse do 25. min. igrajo domači zelo raztrgano in brez zveze. Ko je v igro vstopil Rajs (Golob) je šel v napad, a Reberski iz igre je moštvo Dinama

začelo s svojo znano igro. V 30. min. je pred vratj gotovo velika gneča iz katere uspe Strugarju potegniti žogo v levi kot in stanje je 1:1. Že 2 min. kasneje Kacijan izvrstno poda Strugarju, kateremu ni bilo težko spraviti žogo v mrežo. Dinamo vodi 2:1. Sledj še nekaj napadov z obeh strani in prvi polčas je končan.

V drugem polčasu so domači zamenjali Cimermaniča z Bedo, gostje pa Mihalescu in Cricitoiu z Marusanom in Bogdanom. V tem delu igre so Dinamovci začeli s splošnim napadom na vrata gostov. Toda Rumuni pridejo že v 3. min. nenadoma zelo poceni do izenačenja. De no krilo Lungu prevari Lojena ter iz bližine otro v tretlja, Monider premalo odbije, Bogdan je na mestu in doseže 2:2. Dinamovci ne odnehaajo od napadov ter so stalno pred vrati CFR. V 13. min. prinese ponovni nenadni beg Lungu uspeh gostom — 3:2. Obramba Zagrebčanov ni pri tem голу veliko krivde. Domači so še nadalje vztrajni v napadu, toda vse se razbija na obrambni črti gostov. Končno v 25. min. prinese doseže z izredno lepim in silovitim udarcem z 18 m izenačenje 3:3, kar je 8000 gledalcev burno pozdravilo. — Ko je zagrebško občinstvo pričakovalo zmagovitj gol, je izredno razpoložani Filotti, zaradi velike napake zagrebške obrambe, do-

segel zmagoviti gol ter tako sigural zmago gostom.

Dinamo je igro zasluženo izgubil, saj je v vseh vrstah popolnoma odpovedal, posebno pa v obrambi. Občuti se še vedno veliko pomanjkanje izvrstnega Horvata II, od vseh je še najbolj ugajal razpoložen: Kokotović.

C. F. R. je zadovoljil v vsakem pogledu ter se je kot celota izkazal za boljše moštvo. Povdariti je treba očlčno igro Filottia, Lungua, Maria in Bogdana, čeprav tudi ostali niso dosti zaostajali za svojimi tovariši.

LOKOMOTIVA - METALAC 2 : 2

V predtekmi so igrali Lokomotiva in Metalac prvenstveno tekmo za Hrvatsko ligo. Po obojestransko dobri, požrtvovalni, toda nekoliko preostri igri je dvoboj ostal neodločen 2:2. Lokomotiva je vodila skoraj do konca igre z 2:1. Metalac je izenačil v zadnjih minutah, ko je igral z 8 igralci.

DINAMO - METALAC 2 : 0 (0 : 0)

V tretjem kolu hrvatskega nogometnega prvenstva sta se v nedeljo 2. junija srečali v Zagrebu moštvi Dinama in Metalca. Po zelo zanimivi igri je zmagal Dinamo. V prvem polčasu sta bila nasprotnika popolnoma izenačena ter je imel celo Metalac nekaj več priložnosti priti v vodstvo. V drugem delu igre se je blika dokaj izpremenila v korist bolj izurjenih Dinamovcev, ki so neštetokrat nevarno ogražali nasprotnikova vrata. Že v 5. min. so igralci Dinama dosegli vodstvo z lepim strelom Strugarja. V 32. min. je Cimermanič dosegel drugi gol za svoje moštvo po dobro dodanem prostem strelu Rajsa. Moštvo Dinama ne nastopilo v isti postavi kot proti C. F. R., samo da je namesto Velfla igral Reberski.

Po tretjem okrnjenem kolu hrvatskega nogometnega prvenstva je položaj v tabeli sledeči:

Tekstilac (Varaždin)	3	2	1	0	6	2	5
Hajduk (Split)	3	2	0	1	11	5	4
Lokomotiva (Zagreb)	3	0	3	0	5	5	3
Proleter (Belšče)	3	1	1	1	3	3	3
Dinamo (Zagreb)	2	1	0	1	4	2	2
Split (Split)	3	1	0	2	3	4	2
Metalac (Zagreb)	2	0	1	1	2	4	1
Jedinstvo (Sušak)	1	0	0	1	1	2	0

Hrvatsko nogometno prvenstvo je zanimivo. Presenečenja so zelo pogosta. Hajduk je doživel katastrofo v Varaždinu, kjer je podlegel domačemu Tekstilcu prepričevalno z 0 : 3. Novi član hrvatske lige Jedinstvo iz Sušaka je pustilo obe točki gostom FD Splita z 1 : 2.

Ivan Snoj

Uspehi nogometašev FD Hajduka med vojno

Mnogo se je že pisalo o velikih uspehih nogometnih igralcev Hajduka, ki so v celoti oddšli k partizanom in nastopali med vojno v že osvobojenih ozemljih, v Afriki in Italiji. Kakšni so bili ti uspehi je najbolje razvidno iz navedene tabele, ki kaže, da igralci Hajduka niso izgubili niti ene tekme, in da so zasluženo prejeli francosko odlikovanje Lorenski križ. Pred kratkim je Fizkulturna zveza Jugoslavije izrekla priznanje igralcem Hajduka, ko se je moštvo vrnilo nepozaženo s turneje po Češkoslovaški.

ZMAGE HAJDUKA L. 1944:

Leta 1944. je na Visu premagal angleško vojaško moštvo »Queen« 7 : 1, v Bariju »Sulh Army« 3 : 2, v Manfredoniji »Pick Navy« 7 : 0, v Palee RAF 5 : 1, v Napoliju Royal Navy 7 : 0, v Tirani Con Depot 3 : 1, v Bariju »RAF XI.« 3 : 0, v Splitu reprezentanco Angleške vojske 1 : 0, na Malti reprezentanco Malte 4 : 1, »Pick Navy« 5 : 2 in »MFA« 2 : 1, v El Shattu »Jedinstvo« 4 : 0, v Digli »Army RAF« 6 : 2, v Kaširu »Farouk Arsenal« 7 : 1.

ZMAGE HAJDUKA L. 1945:

V letu 1945. pa je Hajduk dosegel sledeče uspehe: v Tel Avivu je premagal tamošnje nogometno moštvo »Makkabja« 7 : 2, v Haifi »British XI.« 3 : 2, v Alepu »Honest men« 3 : 1 in v Beyrouthu reprezentanco Libanona 6 : 1.

Tekmovanje lahkoatletinj DTJ, Brno

Lahkoatletinje DTJ (Delavske telovadne enote) iz Brna so na svojem tekmovanju dosegle naslednje uspehe:

60 m: Vorlova 8,7 sek., skok v višino: Vorlova 136 cm, ista je zmagala še pri skoku v daljino 4,79 m, metu krogle 9,17 m, metu diska 22,66 m, dočim je v metu krogle zmagala Hudcova s 25,34 m.

DAVISOV POKAL

Jugoslavija igra s Francijo 9., 10. in 11. junija v Parizu

Po zmagi nad Češkoslovaško v Pragi so naši teniški igralci Mitić, Punčec in Palača v ponedeljek 3. t.m. odpotovali z letalom v Pariz, kjer bodo odigrali za teniško reprezentanco Francije polfinalno tekmo za Davisov pokal.

Naši igralci se bodo torej točno po desetih letih (zadnjič je bilo 5., 6. in 7. junija 1936.) zopet sestali v tekmo vanju za Davisov pokal v Parizu z najboljšimi francoskimi igralci. Za Francijo bosta verjetno nastopila Petra in Pelizza, ki sta premagala letos v prvem kolu Angleže s 5:0, v drugem kolu pa Švicarje v Montreuxu s 3:2. Močnejši igralec je Petra, dočim je Pelizza, sodeč po igrah s Švicom, v katerih je izgubil obe točki v igrah posameznikov, nekoliko slabši. Ker pa imajo Francozi precej dobrih igralcev, še ni čisto gotovo, da bo drugi igralec v igrah posameznikov Pelizza. Če po neuspehu naših igralcev Mitića in Palače v igri parov s Češkoslovaško predvidevamo, da bodo Francozi skoraj gotovo zmagali v igri parov in da je verjetno najboljši francoski igralec Petra bolj-ši od našega Punčeca, pridamo do zaključka, da bo o zmagi najbrže odločala igra Mitić-Petra. Na prvi pogled izgleda, da imamo zaradi tega velike izgleda na zmago, ker je verjetno Mitić boljši od Petre. V naš prihod govornj ljudi dejstvo, da smo Čehoslovačke premagali na njihovih domačih tleh, ker nam do sedaj še ni uspelo, dočim smo Francoze pred 10 leti, ko so veljali za mnogo močnejše, že premagali na njihovih tleh. Igra s Francijo v Parizu je po mnenju strokovnjakov prav za prav igra za prvenstvo Evrope, kajti zmagovallec bo igral v finalni tekmi evropke cone verjetno s Švedsko, ki nima izgleda na zmago niti proti Jugoslaviji niti proti Franciji.

V slučaju, da Mitić, Punčec in Palača zmagajo v Parizu nad najboljšimi igralci Francije, bo odigrana finalna tekma v evropski coni med Jugoslavijo in zmagovalcem tekme Švedska-Belgija v Zagrebu.

Tabela v evropski coni odigranih tekem za Davisov pokal

1. kolo	2 kolo	3. kolo	Finalo
Jugoslavija	Jugosl 5:0	Jugoslavija 3:2	Zmagovalec v evropski coni
Egipt			
Turčija	Češkosl w. o.	Francija 3:2	
Češkoslovaška			
Francija	Francija 5:0	Francija 3:2	
Anglija			
Svica	Svica 3:2	Belgija 3:2	
Spanija			
Kitajska	Kitajska 4:1	Belgija 3:2	
Danska			
Belgija	Belgija 4:1	Švedska 5:0	
Monaco			
Svedska	Švedska 5:0	Švedska 5:0	
Nizozemska			
	Irska		

Telovadna akademija FD Celja

V soboto, 25. maja, je v natrpani dvorani kina Metropol v Celju pokazalo FD Celje na svoji prvi telovadni akademiji uspeh svojega dela. Pomen uspele akademije je tem večji, če upoštevamo, da so skoraj vse telovadne točke sestavili sami vaditelji in vaditeljice iz Celja. Brez dvoma je bila akademija FD Celje doslej najboljša fizkulturna prireditev po osvoboditvi v celjskem okrožju.

Otvorili so akademijo 4 pionirke in pionirji, ki so recitali izrek »Mi smo Titovi — Tito je naš«. Sledile so najprej proste vaje moške dece (sestavljal tov. Telban) in ženske dece (sestavljala tov. Marekova), ki so pokazale, da je potrebno deci popravljati kar v početku elementarne giibe, katerih še ne obvladajo popolnoma. Nadvse so zadovoljile sestave in izvedba prostih vaj. Kokotove vaje z medicinskimi (moški naraščaj), Grilčeva prosta vaja (člani), ki je bila kljub najtežjim prvnam prav vzorno izvedena, Osetova »Bratje le k soncu, svobodi« (ženski naraščaj), Lojkova »Borba in zmaga« ter baletni valček (članice), kjer so tako pravilno izrazile občuteno ritmiko, da so prav vsakogar prijetno presenetile. Izvajani so bili še slovaški narodni plesi, katere je nastudirala Trdinova z ženskim naraščajem in katerih izvedba je bila nadvse skladna, dalje sovjetski narodni ples, ki so ga izvajale članice, nastudirala pa tov. Lojkova in raznoterosti, ki jih je v živahnem tempu izvajal moški naraščaj.

Značilnost vseh sestavljenih vaj je bila v tem, da so bile zelo razgibane, skoraj brez drž, v vseh, pred-

vsem pa pri sestavah za ženske, je bila močno izražena ritmičnost.

Za največje presenečenje so pokazali člani na drogu in bradlji ter članice na dvovišinski bradlji. Pri sestavi in izvedbi je bilo jasno videti, da v Celju raste nov kader telovadcev in telovadk, ki se bodo s temeljito in vestno vadbo kmalu približali vrhunskim storitvam. Predvsem so se izkazale članice na dvovišinski bradlji s prav vrhunskimi sestavami in člani na bradlji, kjer so brezhibno opravili po dve vaji s številnimi vrhunskimi prvnam.

Za zaključek smo videli umetniško skupinsko sliko vseh telovadcev in telovadk, ki so nastopali. Vsekakor ni bilo umestno, da se je ob tej zaključni točki igrala himna, ker skupinska slika zgubi na efektu s predolgim prikazovanjem, poleg tega je bila drža na rokah prenaporna, da bi jo bilo mogoče vzdržati do konca.

Izvedba vseh točk je bila razen ženske dece res vzorna. Morda bi bila pri gotovih točkah potrebna še vadba, da bi bila izražena večja dovršenost. Pogrešali smo pri marsikaterem lepo pokončno držo telesa, tu in tam ni bilo vzornega kritja, pri naraščaju obojega spola pa je bilo opaziti pomanjkljivo izraznost gibov. Tre kritične pripombe je smatrati pozitivno in je potrebno, da se bo v bodoče posvečalo takim malenkotim več pozornosti.

Akademiji so prisostvovali tudi okrožni sekretar za načelniki posameznih oddelkov, predsednik okraj. LO Celje - mesto in zastopniki vseh množičnih organizacij, ki so videli uspehe v fizkulturi. Jug Karel.

Lahkoatletski miting v Ljubljani

V četrtek dne 30. maja popoldne je priredila Svoboda na telovadišču na Taboru prvi letošnji lahkoatletski miting v Ljubljani, na katerem je tekmovalo sicer zelo malo tekmovalcev in tekmovalk, zato pa so bili uspehi za začetek zelo zadovoljivi.

Skoraj v vseh točkah so tekmovalci dosegli norme, ki so določene za prvi razred. Posebno se je izkazal dose-daj neznanj Špan (Svoboda), ki je zmagal z rezultatom 3.30 m v skoku ob palci in s skokom 6.45 m v daljino zadrtal samo 2 cm za zmagovalcem Podlogarjem.

Rezultatj tekmovanja so bili:

Skok v daljino, člani: 1. Podlogar Drago (Edinost) 6,47; 2. Špan Jože (Svoboda) 6,45; 3. Čop Janez (I. Gregorčič) 5,74.

Skok v daljino, članice: 1. Gradišar Dagmar (Olimp) 4,18; 2. Matkoz Marija (Krim) 3,93; Zemljič Zdenka (Krim) 3,38.

Skok v višino, člani: 1. Zgalin Ljubo (Krim) 1,65; 2. Čop Janez (J. Gregorčič) 1,55; 3. Košir Marjan (Domžale) 1,50.

Skok v višino, članice: 1. Gradišar Dagmar (Olimp) 1,30.

Met krogle, člani: 1. Slamič Herman (Borec) 11,82; 2. Kosec Miloš (Svoboda) 11,36; 3. Pribošek Franc (Udarnik) 11,29.

Met krogle, članice: 1. Marinček Dana (Udarnik) 10,61; 2. Jug Boža (Svoboda) 7,58.

Skok ob palci, člani: 1. Špan Jože (Svoboda) 3,30; 2. Pribošek Franc (Udarnik) 3,10; 3. Kosec Miloš (Svoboda) 2,90.

Met diska, člani: 1. Slamič Herman (Borec) 36,45; 2. Kosec Miloš (Svoboda) 33,87; 3. Spindler Janez (Udarnik) 29,35.

Met diska, naraščaj: 1. Brod Bojan (Partizan) 34,45; 2. Šubelj Franc (Jezica) 32,72; 3. Suster Janez (Partizan) 32,60.

Slike s prvenstva akademikov v odbojki

Tekmovanje mladine, ki gradi progo Brčko—Banoviči

Mladina, ki gradi progo Brčko—Banoviči, je v nedeljo 26. maja v vasi Bukviku priredila lahkoatletsko tekmovanje, na katerem so tekmovali Čačanska, Topliška, Moravska, Primorsko—Gorenjska, Ljubljanska in Kosmetska mladinska delovna brigada.

Najprej so tekli na 100 m. Zmagal je mladinec Dane Slevce iz Ljubljanske delavske brigade. Za njim je prispel na cilj Zorič iz Čačanske brigade, tretji pa je bil Dragičević iz Topliške brigade.

Sledil je skok v višino, v katerem je zmagal Zorič iz Čačanske brigade, ki je skočil 1,65 m visoko, drugi je bil Petrovič iz Moravske delovne brigade, ki je skočil 1,60 metrov.

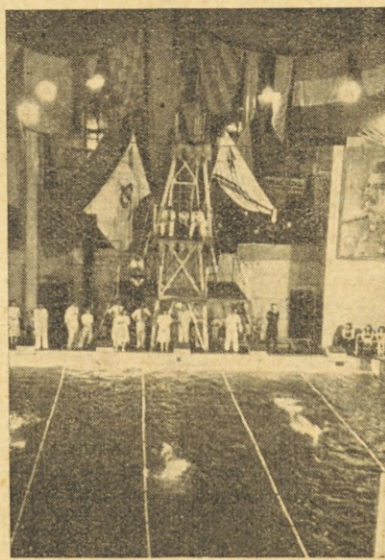
V metu krogle sta zasedla prvi dve mesti mladinci iz Čačanske delovne brigade. V teku na 1000 metrov je dosegel najboljši čas Stefanovič iz Čačanske brigade,

drugi je bil Aleksič iz Topliške brigade, tretji pa Markovič iz Kosmetske delovne brigade.

Od tovarišic je v teku na 60 m zmagala Markovičeva iz Čačanske delovne brigade, v skoku v višino, tov. Peroševićeva tudi iz Čačanske brigade, ki je skočila 1,15 m.

Končni uspeh tekmovanja po brigadah je naslednji: 1. Čačanska delovna brigada 72 točk, 2. Topliška 52 točk, 3. Kosmetska 51 točk, 4. Moravska 42 točk, 5. Ljubljanska 38 točk, 6. Primorsko—Gorenjska 21 točk.

Mladinci in mladinke, ki niso tekmovali, so z velikim zanimanjem zasledovali tekmovanje, ki je v velikih meri prispevalo k populariziranju fizikulture. To najbolje dokazuje dejstvo, da se je s fizikulturo začelo baviti ogromno število mladincev in mladink iz vseh delovnih brigad, kar v začetku ni bilo opaziti.

Prizor s prvenstva naraščaja ZSSR v plavanju v Moskvi

zelo pripraven. Drugi dan je Partizan premagal Jedinstvo z 51:22.

Iz Subotice je Partizan odpotoval v Novi Sad, kjer je v sredo igral svojo tretjo tekmo z Jedinstvom in tudi zmagal z rezultatom 28:9. Tudi v četrti tekmi z Radničkim je zmagalo moštvo Partizana z rezultatom 39:6, čeprav so domači igralci nudili gostom močan odpor. Zadnjo tekmo je odigral Partizan v Petrogradu, kjer je premagal moštvo Radničkega z 38:36.

Nastop Partizana v Vojvodini je v veliki meri koristil propagandi košarke v Vojvodini in tesnejši povezavi fizikulturikov Jugoslovanske armade z Vojvodinskimi društvi.

Drobiž

Troboj v odbojki na stadionu FD Olimpa

Na praznik 30. maja je FD Olimp priredil na svojem stadionu troboj v odbojki, katerega se je razen obeh celjskih fizikturnih društev udeležilo tudi moštvo FD Slovenjgradca.

Izidi so bili sledeči:
FD Slovenjgradec : FD Celje 2:0 (15:4, 15:4);
FD Slovenjgradec : FD Olimp 2:1 (15:13, 12:15, 15:12);
FD Olimp : FD Celje 2:0 (15:7, 15:2).

Zasluzeno je zmagalo moštvo FD Slovenjgradca s štirimi dobljenimi in eno izgubljeno igro, pred FD Olimpom s tremi dobljenimi in dvema izgubljenima igrama, tretje je bilo FD Celje s štirimi izgubljenimi igrami.

PLANINCI SO PROSLAVILI rojstni dan maršala Tita na vrhu Triglava

Skupina jesenskih alpinistov, med katerimi sta bila tudi dva Ljubljancina, se je zbrala že 23. maja v Mojstrani z namenom, da proslavi na vrhu očaka planin Tjotov rojstni dan.

Se isti večer so krenili na težavno pot, katero je oteževalo stalno deževje. Preko strmih, od dežja prenojenih težkih snežnih plazov so dne 24. maja iz Kota mimo Staničeve koče in preko Kredarice dosegli zvečer vrh Triglava.

Ob 19 je tovarš Dolfe izobesil na najvišji točki jugoslovanske zastavo, naker je 150 svetlobnih raket med grmenjem plazov zažarelo nad doslej še ne priključenimi kraji Julijske krajine in Koroške.

Tako so se planinci na svojstven način oddolžili na Tjotov rojstni dan njegovemu delu za ustvaritev FLRJ. Lado.

Kolesarska dirka Paris—Tours

Na znani kolesarski dirki od Pariza do Toursa, katere proga je dolga 251 km je v deževnem vremenu zmagal Belgijec Schottle v času 6:39:19 urah pred Francozom Prevotalom, ki je rabil 6:40:39 ur. Četrtri je bil Belgijec Bonduel v 6:43:39 urah, peti Belgijec Gueus, šesti Francoz Tiger, sedmi Belgijec Sempelaer itd.

V Italiji je med 46 tekmovalci na 286 km dolgi progi okoli Romagne zmagal Fausto Coppi v času 8:29:00 urah. Bartale in Leoni sta med dirko odstopila.

V Neufchatelu je v dirki na 100 km zmagal belgijski prvak Van Steenberg v času 2:30:00 urah pred svojim rojakom Wagnerjem in Italijanom Osvaldom Bailom.

Mac Lenclay je pretekel 100 m v 10,3 sek.

V avstralskem mestu Canbery je sprinter Mac Lenclay pretekel daljino 100 m v času 10,3 sekunde, kar je samo za 1 desetinko slabše od svetovnega rekorda, ki ga je pred desetimi leti postavil črnc Jesse Owens

Vaje za tekmovanje v orodni telovadbi

Mladinski razred (14 do 18 let)

Fizikturna zveza Slovenije, odsek za orodno telovadbo razpisuje telne vrste v peteroboju, ki obsega:

Mladinci:

1. obvezno prosto vajo,
2. obvezno vajo na bradlji,
3. obvezno vajo na drugo ali krogih,
4. preskok čez kožo vzdolž,
5. skok v višino.

Mladinke:

1. obvezno prosto vajo,
2. obvezno vajo na gredi,
3. obvezno vajo na krogih ali dvo-višinski bradlji,
4. preskok preko kože vzdolž,
5. skok v višino.

Splošne določbe:

Tekmujejo samo vrste v zgoraj navedenih panogah. Vrsta šteje 6 tekmovalcev, z enim ali dvema namestnikoma. Za oceno vrste se štejejo uspehi šestih najboljših, (tj. dva sta namestnika). Vrsta mora imeti vodnika, ki naj ne tekmuje. V primeru, da vodnik tekmuje, je na čelu vrste, ostali pa so razvrščeni po velikosti. V splošnem veljajo določljivi običajna telovalna pravila, v kolikor niso v nasprotju s tem razpisom.

Ocenjevanje:

Vsaka vaja se oceni od 0 do 10 točk, dovoljene so tudi desetinke točk. Vsak sodnik zase oceni izvedeno vajo do 10 točk. Povprečje (aritmetična sredina) teh ocen je končna ocena vaje.

Vlak tekmovalcev mora skušati izvesti celo vajo tako, kakor je predpisana. Od skupne ocene cele vaje se računata za:

1. celotni dojem in lepoto izvedbe 4 točke
2. za pravilnost in dovršenost izvedbe 6 točk

skupaj 10 točk

V celotnem dojemu je obkleseno: lepota, gladkost, lahkost in ritmičnost izvedbe, drža telesa, rok in nog, naskok na orodje in dostotek ter prihod in odhod k vaji.

Za pravilno izvedeno vajo je smatrati ono katero je tekmovalac napravil točno po opisu. Vsaka vaja je razdeljena na 4 dele (prosta vaja na 4 točke), za pravilnost izvedbe vsakega dela je določeno število točk. Če tek del vaje ni pravilno izveden ali sploh izpuščen, se oceni z ničlo, ocenijo se mu pa ostali deli pravilno izvedene vaje. Po anezni deli vaje pa morajo biti vključeni tudi gladko povezani, drugače se odbijejo točke za celotni dojem.

Tekmujejo društvene vrste ali posamezniki na državnih tekmah. Za zvezne tekme Fizikturne zveze Slovenije je dolžno poslati vsako okrožje vsaj eno najboljšo društveno vrsto ali vrsto sestavljeno iz najboljših tekmovalcev posameznih društev. Tekme se bodo vršile dan pred zveznimi tekmami članstva, predvidoma v septembru 1946 v Kranju.

ZVEZINI RAZGLASI

OBJAVA

Fizikturna društva lahko zaprosijo za les za obnovo fizikturnih domov in naprav ministrstvo za kmetijstvo in gozdarstvo.

Les za obnovo fizikturnih domov in naprav bo društvo prejelo kot za brezobrestno dolgoročno odplačilo.

Vse prošnje z utemeljenimi pogoji povračila je treba pošiljati na Fizikturno zvezo Slovenije, Ljubljana, Tabor. — Sekretariat FZS pa bo prošnje dostavljal ministrstvu za kmetijstvo in gozdarstvo. FZS.

OBJAVA

Vsem fizikturnim okrožjem, društvom, aktivom in šolam sporočamo, da je zmanjkalo »prostitih vaj«. Na zalogi imamo še »redovne vaje«. Društva, kakor tudi šole, naj jih naroče takoj v naš Zadrugi.

Nadalje sporočamo, da imamo na zalogi brošuro Nova pot fizikulture, ki je zelo pripravna za predavanja o fizikturni in katero priporočamo vsem okrožjem, društvom in aktivom. Izšla je v založbi GOZMS in se dobi v naš Zadrugi po 8 din za izvod.

Vsa društva in aktivni naj se obratujejo za klavirske izvlečke za letošnje preste vaje direktno na svoja okrožja. Šole pa dobe klavirski izvleček pri naši Zadrugi na Taboru. Cena izvodu je 15 din.

Glede priglasi in izkaznic sporočamo, da naj jih društva naročajo pri svojih okrožjih, pri katerih dobe tudi navodila o postopku s priglasičami in nakaznicami.

Glede predpisanih telovalnih krojev sporočamo vsem društvom, aktivom in šolam, da čim prej pošljejo na FSZ seznam z navedbo, koliko telovalnih oblek za javne nastope

Pregled in opis vaj:

Mladinci:

- I. Obvezna prosta vaja:
Temeljna postava: stoja spetno-priročiti, dl. not., tašt 4/4.
1. predročiti, dl. not,
2. odročiti, dl. dol,
3. vzročiti, dl. not,
4. drža.
- II. 1. čep — predročiti, dl. not,
2. vzpora čepno med rokama,
3. vzpora ležno za rokama,
4. drža.
- III. 1. vzpora čepno med rokama,
2. z vzpravno stoja spetno — vzročiti, dl. not,
3. izpad z desno vstran — odročiti, dl. gor,
4. drža.
- IV. 1. s 1/2 obratom v levo poček na desni — lehtj upogniti gor, pesti, dl.
2. vzravnavna na levi, zanožiti desno — suniti v odročanje gor, pesti odpreti, dl. dol,
3. s prinoženjem desne stoja spetno — priročiti, dl. not,
4. drža.

Pri tekmovanju se prosta vaja dela dvakrat. Za pravilnost izvedbe se vsak tašt oceni z 1,5 točke, torej štiri je takti skupaj 6 točk.

II. Obvezna vaja na bradlji (dobočna ali dojsna):

- Iz stoje bočno znotraj bradlje:
1. naskokoma vzpora — v ed raznožno pred rokama 1. točka;
 2. priprjem naprej — prevaj sklonjeno naprej (nogi ostaneta v raznoženju) v ed raznožno za rokama, 1 in pol točke;
 3. polagoma stoja na ramenih, snorži — drža, 2 in pol točke;
 4. vzpora in predkoleb — zakoleb — predkoleb — z zakolebom zanožka v desno, 1 točka;
- pravilnost skupaj 6 točk.

III/a Drog (doskočni):

- Naskokoma vis:
1. iz predkoleba naupor podkolenstvo z desno not do vzpore jezdno, 1 in pol točke;
 2. premah odnožno z desno nazaj v vzporo spredaj, 1 točka;
 3. toč v vzpori spredaj nazaj, 2 in pol točke;
 4. koleb podmetno — v zakolebu sed točk, 1 točka;
- pravilnost skupaj 6 točk.

III/b Krogj (doskočni):

- Naskokoma vis:
1. z drugim predkolebom vzbiba — vis vzporna, 1 in pol točke;
 2. zakoleb — predkoleb, 1 točka;
 3. z zakolebom izvinek naprej v vis vzporna, 2 in pol točke;
 4. v zakolebu seskok uleknjeno, 1 točka;
- pravilnost skupaj 6 točk.

Vrsta lahko tekmuje po izbiri v vaji na drugo ali v vaji na krogih.

IV. Preskok čez kožo vzdolž (130 cm visoka, navadna odzivna deska 10 cm visoka) z naletem raznožka.

(Dalje prihodnjič)

Izbirno tekmovanje za balkansko prvenstvo o orodni telovadbi

Dne 15. in 16. t. m. bodo v Zagrebu izbirne tekme v orodni telovadbi za sestavo moške in ženske vrste, ki bosta zastopali Jugoslavijo na tekmovanjih za balkansko prvenstvo dne 8. in 9. julija v Sofiji. To bo snidenje najboljših jugoslovanskih telovadcev in telovadk, ki bodo pomenili svoje moči v ostri borbi, kajti vsak posameznik se bo potegoval za čast, da bi podeloval kot reprezentant na balkanskih igrah.

Tekmovanje samo bo na tenškem igrišču Svobode na Salati v Zagrebu. Spored tekmovanja bo razdeljen teko, kakor je predviden za Sofijo. — Moški tekmujejo v soboto dne 15. t. m. popoldne ob 15. uri v poljubni prosti vaji, na drugo in konju na šir z ročaj, v nedeljo 16. t. m. popoldne ob 8.30 pa na bradlji, krogih in v skoku čez konja vzdolž. — Ženske tekmujejo v soboto ob 16. uri popoldne v poljubni prosti vaji in na dvo-višinski bradlji, v nedeljo ob 8.30 pa na gredi, krogih v gugu in v skoku čez konja na šir brez ročajev. Vsi tekmovalci tekmujejo v poljubnih sestavah in izvajajo vaje na posameznem orodju samo enkrat, z izjemo pri skoku čez konja, kjer so dovoljeni trije skoki in se šteje v oceni najboljša izvedba. Tekmovanje v prostih sestavah je posebno trda preizkušnja za sodniški zbor in zahteva izurjenih strokovnjakov. Priporočljivo bi bilo, da bi že v tem tekmovanju ne sodil nihče, ki še ni kot tekmovalac ali sodnik sodeloval na mednarodnih tekmah.

Kako se sodi? Sodilo se bo po olimpijskih pravilih. Vsako vajo ocenjujejo z 10 točkami po 4 sodniki, ki javno pokazuje svoje ocene. Najboljša in najslabša ocena odpadeta, srednji se seštejeta in delita z 2. Ta način omogoča najpravišnje ocenjevanje, seveda le v primeru, če so sodniki dovolj strokovno usposobljeni.

Slovenijo bo zastopalo 14 tekmovalcev in 15 tekmovalk. To so naši najboljši telovadci in telovadke in upamo, da bodo častno zastopali našo federalno enoto. Tekmovanje na stadionu v Ljubljani je pokazalo, da

je orodna telovadba pri nas zopet na lepi višini, navzlic prestanim grozotam 4 letne vojne. Gotovo je, da sedanje stanje ne bi moglo istovetiti z nekdanjim, vendar nas dosegajo uspehi povsem zadovoljujoče, kajti naši najboljši doslej niti še niso našli pravega in zadostnega četa za reno in sistematično delo. Kdor je bil navzoč na stadionu je mogel ugotoviti, da našim tekmovalcem manjka predvsem moč in telovalne rutine. Ko bodo pridobili to dvoje, bodo z marljivo vadbo nedvomno dosegli vzornike iz preteklih dni. Na tem mestu bi svetovali vsem, da na predstojećem tekmovanju uporabijo izkušstva in popravijo napake, ki so jih ugotovili dne 19. maja, v kolikor je seveda to še mogoče. Vodilo za Zagreb po naj bi bilo: tekmuji vsak v se tavi, ki jo najbolj obvladaš, tudi če je težkoča manjša in posvečaj več pažnje strumtemu zadržanju pri prihodju in odhodu z orodja. Z upoštevanjem teh dveh nasvetov bo marsikdo pridobil dokaj več točk in s tem tudi boljše mesto ali celo prejem v državno vrsto 8 najboljših.

V zadnjem času smo imeli priliko slišati o manjvrem udeleževanju zlasti zagrebških in beografskih telovadcev. Nedvomno so poleg Slovencev Hrvatje v prav lepem razvoju, zaradi tega moremo pričakovati, da se bo razvila zlasti med Slovenci in Hrvati najostrejša borba za prva mesta.

KOŠARKA

Nastop igralcev FD Partizan (Beograd) v Vojvodini

Igralci Doma Jugoslovanske armade Partizan so odigrali v Vojvodini več tekem z najboljšimi igralci Subotice, Novega Sada in Petrograda.

Prvo tekmo proti reprezentanci Subotice je Partizan odločil v svojo korist z rezultatom 38:23. Sprejem igralcev Partizana v Subotici je bil

Vse fizikturne prireditve naj bodo v Mladinskem tednu posvečene mladini